

ע"פ 6882/14 - פלוני נגד מדינת ישראל, פלוני, פלוני, פלוני, פלוני

בבית המשפט העליון

ע"פ 6882/14 - א'

לפני: כבוד השופט ח' מלצר

המבקש: פלוני

נגד

המשיבים: 1. מדינת ישראל
2. פלוני
3. פלוני
4. פלוני
5. פלוני

בקשה לעיכוב ביצוע רכיב הפיצויים בגזר דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת (כב' הנשיא י' כהן, סג"נ ב' ארבל והשופטת א' הלמן), ב-תפ"ח 17873-06-12, מתאריך 3.9.2014

בשם המבקש: עו"ד ציון אמיר

בשם המשיבים: עו"ד בת עמי ברוט

החלטה

1. לפני בקשה לעיכוב ביצוע תשלום פיצויים בסכום כולל של 180,000 ש"ח למשיבים 2-5 (קטינים במועד הכרעת הדין, שהיו קורבנות עבירות מין, שהמבקש הורשע בביצוען), אשר הושתו על המבקש במסגרת גזר הדין, מושא הערעור שבכותרת (לצד הטלת עונש של 10 שנות מאסר בפועל ו-24 חודשי מאסר על תנאי). עיכוב הביצוע מתבקש עמוד 1

עד להכרעה בערעור (המכוון כנגד חומרת העונש וחיוב הפיצויים).

2. בית המשפט המחוזי הנכבד הורה כי סכום הפיצויים הנ"ל ישולם למשיבים 5-2, על פי הפירוט שלהלן:
100,000 ש"ח למשיב 2 ו-75,000 ש"ח למשיב 3 (אשר הפך לבגיר מספר ימים לפני מתן גזר הדין), שישולמו ב-10
תשלומים חודשיים שווים, החל מתאריך 1.11.2014; 5,000 ש"ח לכל אחד מהמשיבים 5-4, בחמישה תשלומים
חודשיים שישולמו, אף הם החל מהתאריך הנ"ל.

3. לטענת המבקש, הסכום שנפסק חורג לחומרה מסכומי הפיצויים שבתי המשפט נוהגים לפסוק במקרים
דומים. עוד טוען המבקש כי בשל נסיבותיו האישיות והבריאותיות - אין ידו משגת לשלם את הסכום שנפסק לחובתו ואין
באפשרותו לעמוד בביצוע התשלומים, כפי שנקבעו על ידי בית המשפט המחוזי הנכבד. בהקשר זה צוין כי המבקש הינו
אדם כבן 69 שנים, אשר עובר לכניסתו למאסר שהה בתנאי מעצר בית מלא למשך תקופה של כשנתיים ימים,
שבמהלכה לא עבד ומצבו הרפואי התדרדר, על פי הנתען. משכך, עותר המבקש כי אורה על עיכוב ביצוע תשלום
הפיצויים, עד למתן פסק הדין בערעור.

4. בהחלטתי מתאריך 20.10.2014 הוריתי למשיבים למסור את תגובותיהם לבקשה. בתגובה מתאריך
26.10.2014 הודיעה המדינה כי היא מתנגדת לבקשה. עוד מסרה המדינה כי זוהי גם עמדת הוריהם של המשיבים 3-2,
אשר הודיעו כי סכומי הפיצויים דרושים להם, לדבריהם, לצורך תשלום עבור הטיפולים הנדרשים לילדיהם, בעקבות
הפגיעות הקשות שחוו מידי המבקש. על פי הודעתה של המדינה, אביהם של המשיבים 5-4 מסר כי הוא משאיר את
ההחלטה בעניין זה לשיקול דעתו של בית המשפט.

5. לאחר שעיינתי בבקשה, בערעור ובחומר שצורף אליו וכן בתגובת המשיבים לבקשה - הגעתי למסקנה כי דין
הבקשה להידחות. אביא עתה בקצרה את נימוקי להחלטתי זו.

6. החיוב בפיצוי לפי סעיף 77 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) הינו בעל מאפיינים אזרחיים
מובהקים, וחלים עליו - לעניין בקשה לעיכוב ביצוע - השיקולים הנוהגים בעת בחינתה של בקשה לעיכוב ביצוע פסק דין
המטיל חיוב כספי, בהליך אזרחי. היינו: כדי שתתקבל בקשה לעיכוב ביצוע תשלום פיצוי לנפגע עבירה, על המבקש
להוכיח שני תנאים מצטברים, האחד: סיכויים ערעור טובים; והשני: נטייה של מאזן הנוחות באופן מובהק לטובתו, כך
שאם לא יעוכב הביצוע (והערעור יתקבל) ייגרם למבקש נזק בלתי הפיך, במובן זה שהוא לא יוכל לגבות את כספו
בחזרה מהמשיב. בתוך כך נפסק כי מצבו הכלכלי של המבקש איננו מהווה, כשלעצמו, שיקול בבחינת בקשה לעיכוב
ביצוע מהסוג האמור (עיינו: ע"פ 4200/13 פלוני נ' מדינת ישראל (21.8.2013) והאסמכתאות הנזכרות שם, בפסקה
יב'; ע"פ 6859/13 פלוני נ' מדינת ישראל (22.10.2013)).

7. המבקש כלל לא טען בבקשה שלפני כי לא יעלה בידו לגבות בחזרה את סכומי הפיצויים שישולמו למשיבים
5-2 באם ערעורו יתקבל (ואף לא הניח בפני תשתית עובדתית כלשהי בתימוכין לטענתו בדבר מצבו הכלכלי). די בכך כדי
להביא לדחיית הבקשה אף מבלי להידרש לשאלת סיכויי הערעור. במאמר מוסגר, ומבלי להביע עמדה לגופו של עניין,
אעיר בהקשר אחרון זה כי סכום הפיצויים שנפסק לכל אחד מנפגעי העבירה - ואף סכום הפיצויים הכולל שהושת על
המבקש - נמוך באופן משמעותי מתקרת סכום הפיצויים שבית המשפט קמא הנכבד רשאי היה להשית על המבקש,
בנסיבות העניין (עיינו: סעיף 77(א) לחוק העונשין).

יתרה מכך, ב-ע"פ 4200/13 הנ"ל עמד חברי, השופט א' רובינשטיין, על כך ש"דרך המלך הנכונה, כמדיניות שיפוטית ראויה", בבקשות מהסוג הנדון כאן, הינה הפנייתו של המבקש למנהל המרכז לגביית קנסות (להלן: המרכז), בבקשה לפרוס, או לדחות את התשלום, וזאת לפי סעיף 5ב לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995 (להלן: חוק המרכז לגביית קנסות). הטעם לדבר, כפי שבואר שם, הינו כי: "למרכז כלים טובים מאלה שבידי בית המשפט לחקירת יכולתו של הנאשם-החייב". גם מטעם זה - דין הבקשה להידחות.

8. דוק: הגישה שהוצגה לעיל נראית בעיני נכונה, ביתר שאת, כאשר מדובר בבקשה לעיכוב ביצוע תשלום פיצויים לניזוק מעבירה שביום מתן החלטת בית המשפט היה קטין. זאת, לנוכח סעיף 3א(א) לחוק המרכז לגביית קנסות, שנכנס לתוקף בתאריך 1.1.2013, המורה כך:

"3א. (א) הורה בית המשפט לנאשם לשלם פיצוי כאמור בפסקה (6) להגדרה "חוב" לניזוק מעבירה שביום החלטת בית המשפט היה קטין, ישלם המרכז לניזוק את סכום הפיצוי שנפסק, עד לתקרה של 10,000 שקלים חדשים, בניכוי הסכום ששילם החייב, במועד ובתנאים שקבע שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.
(ב)...".

לנוכח הוראה זו שלעיל (הרלבנטית לעניינם של המשיבים 2, 4 ו-5 שבכאן), דומני כי יש ממש בטענת המדינה לפיה החלטה של בית משפט בדבר עיכוב ביצוע תשלום הפיצוי לקטין שניזוק מעבירה (במשמעות סעיף 3א(א) לחוק המרכז לגביית קנסות) - להבדיל מהחלטה של מנהל המרכז בדבר דחיית תשלום - עלולה לעכב גם את תשלום הפיצוי לקטין, מידי המרכז, בהתאם להוראת הסעיף הנ"ל. תוצאה זו בוודאי איננה ראויה כאשר הטעם לבקשה נעוץ במצבו הכלכלי של המבקש. גם מטעם זה עדיפה כאן האפשרות של דחיית התשלום, או פריסתו, בידי מנהל המרכז, על פני עיכוב ביצועו על ידי בית המשפט.

9. סוף דבר: הבקשה לעיכוב ביצוע שלפני - נדחית. בפני המבקש פתוחה, כמובן, הדרך לפנות בבקשה מתאימה למנהל המרכז.

ניתנה היום, כ"ה בכסלו התשע"ה (17.12.2014).

ש ו פ ט